

88/2006 SAYILI TAVSİYE KARARI¹

Sivil Toplumun Karadeniz Ekonomik İşbirliği Sürecinin Güçlendirilmesindeki Rolü

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi, sivil toplumun katılımının artırılması dahil olmak üzere, her seviyedeki işbirliklerinin güçlendirilmesinin bölgede daha etkin ve yerleşik ekonomik, siyasi ve sosyal bütünleşmenin temin edilmesi açısından çok önemli olduğunu kabul etmektedir. Asamble bu amaçla, hızla değişen uluslararası ortamda bölgenin karşı karşıya olduğu güçlüklerin üstesinden gelinmesi için muhtelif güçlerini tamamen birleştirme yönündeki taahhüdünü ifade etmektedir.
2. Asamble sivil toplum kuruluşlarının, gündemdeki meselelerin çözülmesi için yeni yöntemler arayışlarıyla, ulusal ve uluslararası düzeydeki geleneksel siyasete yeni bir boyut kattığı gerçeğinin bilincindedir. Temsili demokrasi demokratik değerlere, sosyal kaynaşmaya ve dayanışmaya katkı sağlayarak, istikrar ve gelişimin vazgeçilmez bir şartı olmuştur. Farklı idealleri olan bireylerin bir fikir çokluğu içerisinde birarada yaşadıkları demokratik birliğin itici bir gücü olan sivil toplumun, demokratik toplumların etkin işleyişinin bir gereği olduğu görülmektedir.
3. Şeffaflığın, hesap verebilirliğin ve iyi yönetimle alakalı diğer hususların desteklenmesinde önemli bir unsur teşkil eden sivil toplum, pek çok farklı alandaki benzersiz tecrübesi aracılığıyla, bölgesel süreçlerin desteklenmesi için tamamlayıcı bir görev üstlenmektedir. Sivil toplumun ulusal ve bölgesel düzeyde etkin katılımı, süregelen çalışmalar ve girişimlere nitelik anlamındaki katkıları arttırmaktadır. Sivil toplumun ekonomik, siyasi ve sosyal alanlardaki rolünün vurgulanması güven ve işbirliğini güçlendirmekte, istikrarı korumakta ve ekonomik refahın inşa edilmesine katkıda bulunmaktadır.
4. Asamble istikrar, refah ve işbirliği için bölge halklarının uzun süredir düşlediği gayelerin gerçekleştirilmesi için önem taşıyan demokrasi, piyasa reformları ve yerel kuruluşların

---

¹ 7 Haziran 2006 tarihli Asamble görüşmesi (bakınız Belge: GA27/LC27/REP/06/tr, Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu'nun 3-4 Mayıs 2006 tarihinde Atina'da görüşülen "Sivil Toplumun Karadeniz Ekonomik İşbirliği Sürecinin Güçlendirilmesindeki Rolü" konulu Raporu; Raportör: Sn. Mehmet Seviğen – Türkiye)

7 Haziran 2006 tarihinde Erivan'daki Genel Kurul toplantısında kabul edilen Metin

güçlendirilmesini hedefleyen kapsamlı ulusal mevzuat ve stratejilerin oluşturulması konusunda KEİ üye devletleri tarafından, ayrı ayrı ve birlikte çalışılarak, kaydedilen ilerlemeyi memnuniyetle karşılamaktadır. Dolayısıyla Asamble sivil toplum kesiminin bölgede önemli derecede geliştiği gerçeği karşısında memnuniyetini ifade etmektedir. HDÖ'lerin yanı sıra giderek daha etkin hale gelen sivil gruplar, gündemde yer alan geniş bir konu yelpazesindeki meseleleri çözümlenmeye yönelmektedir. Karadeniz bölgesinde sivil toplumun geliştiğine ve güçlendiğine işaret eden pek çok olumlu gelişme yaşanmaktadır.

5. Asamble sivil toplum kuruluşlarının bilgi temin etmek, yeni konuları ve meseleleri gündeme getirmek, kendi uzmanlık alanlarında uzman tavsiyeleri sağlamak suretiyle sağladıkları önemli katkılar temelinde HDÖ'ler ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği çerçevesinde süregelen mevcut işbirliklerini takdirle karşılamaktadır. Karadeniz Ekonomik İşbirliği kapsamının daha geniş bir faaliyetler yelpazesi aracılığıyla, toplumdan daha fazla katılım ile genişletilmesinin işbirliği sürecini ancak daha etkin kılacağı şüphesizdir.
6. Asamble ise bölgede hala mevcut olan iç istikrarsızlıkların ve etnik gruplar arası gerginliklerin uzun vadeli beklentileri olumsuz yönde etkilediği konusundaki derin endişesini dile getirmektedir. Sivil toplumun sosyal sermayeyi güven ve hoşgörü yoluyla birleştirerek, uzlaşmazlıkların çözümlenmesine katkı sağlayacağını kabul eden Karadeniz ülkeleri, bölgede süregelen anlaşmazlıkları hızlı ve barışçıl çözümler bulunmasını talep etmekte ve adalet ve uluslararası hukuka tam saygıya, uluslararası hukukun evrensel normlarına ve ilkelerine tam uyulmasına, egemenlik haklarına saygı gösterilmesine, sınırların ihlal edilmemesine ve devletlerin toprak bütünlüğünün korunmasına dayanan anlaşmaların sağlanması yönündeki temennisini dile getirmektedir.
7. KEİ üye devletlerinin milletvekilleri bölge halklarının refahının kayda değer ölçüde artırılmasına ve sürdürülebilir gelişimine katkıda bulunmak için hem münferiden hem de kolektif olarak tüm çabaları harcama yönündeki kararlılıklarında birleşmektedirler. Asamble, 21. yüzyılda sivil toplumun gerektiği gibi katılımı olmadan gündemdeki hiçbir sosyal, ekonomik ya da siyasi soruna çözüm bulunamayacağını göz önüne alarak, HDÖ'lerin Karadeniz Ekonomik İşbirliği çerçevesine daha geniş çapta katılımı için gereken adımların atılmasını önermektedir.
8. Asamble, bölgede sivil toplumun katılımının artmasının Karadeniz Ekonomik İşbirliğinin hedeflerinin ve amaçlarının gerçekleştirilmesi için sosyal dayanışmanın güçlendirilmesini teşvik edeceğine ve bölgede barış ve istikrarın muhafazası sürecine değer katacağına inanmaktadır.
9. **Bu nedenle Asamble, KEİ Üye Devletlerinin Parlamentoları ve hükümetlerine aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır:**
  - i. Karadeniz Ekonomik İşbirliğinin amaçlarının desteklenmesinde sivil toplum temsilcileri ve özel sektör ile yakın işbirliği halinde yerel, ulusal ve bölgesel resmi makamlar tarafından gerçekleştirilecek ortak ve münferit faaliyetler aracılığıyla bölgesel işbirliklerinin daha da artırılmasına yönelik *yöntem ve araçların araştırılması*;
  - ii. Bölgedeki topluluklar ve halklar arasında daha yakın ilişkilerin tesis edilmesi amacıyla hükümet dışı kuruluşların girişimlerinin *desteklenmesi*;

- iii. Sivil toplum kuruluşlarının bölgesel bütünleşme sürecine daha etkin katılımının *sağlanması*;
- iv. Sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri arasında düzenli temasların ve bilgi alışverişinin tesisi aracılığıyla işbirliklerinin arttırılmasına yönelik etkin bir koordinasyon sağlamak üzere sivil toplum kuruluşlarının bölge içindeki bağlantıların geliştirilmesine daha aktif şekilde katılımının *desteklenmesi* ;
- v. uygulanabilir modellerin belirlenmesi için HDÖ'ler, hükümetler ve kamuoyu arasında işbirliğine yönelik düzenlemelerin sağlanması amacıyla, sivil toplumun bölgesel bir hükümetler arası yapıya olan katkılarının güçlendirilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulması ya da güçlendirilmesi için *kaynakların sağlanması*;
- vi. bölgesel aidiyet duygusunun daha kaynaştırıcı olacak şekilde güçlendirilmesi amacıyla sivil toplum kuruluşları arasında bir bölgesel diyaloga yönelik sürekli bir yapının ya da çerçevenin geliştirilmesi için *gerekli desteğin temin edilmesi*. Bu tür bir yapı ya da çerçeve önemli konular ve gelişmeler ile ilgili olarak ulusal sivil toplum kuruluşları arasındaki istişareler için faydalı bir platform haline gelebilir;
- vii. Karadeniz bölgesindeki faaliyetler ve bölgedeki en son gelişmeler konusunda kamuoyunun daha fazla bilinçlendirilmesinin sağlanmasında sivil toplum ağlarının sundukları *potansiyelden tam olarak faydalanılması*;
- viii. gündemdeki bölgesel meselelere özel olarak yoğunlaşmak suretiyle, aynı alanda sorumlulukları olan sivil toplum kuruluşları arasında ortak projelerin *desteklenmesi*;
- ix. bölgesel süreçlere toplumun katılımının azami seviyeye çıkarılmasını amaçlayan yeni ve dinamik politika ve programlar geliştirmek üzere daha etkin işbirlikleri ve kapasite inşa edilmesi aracılığıyla bölgedeki hükümetler, sivil toplum ve özel sektör arasındaki işbirliklerinin arttırılmasının *teşvik edilmesi*.

10. **Asamble**, KEİ Dışişleri Bakanlar Konseyi'ne söz konusu tavsiyenin görüşülmesini **teklif eder**.